UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Erasmi a Chokier Tractatus absolutissimus de iurisdictione ordinarii in exemptos, deque illorum exemptione ab ordinaria iurisdictione

Mvltis Pontificvm Decretis, Et SS. Congregationis ... Cardinalium Declarationibus illustratus ; omnibus in judicio Civili & foro Ecclesiastico versantibus perquam utilis ac necessarius ; in duos tomos ab ipso Auctore distinctus

Chokier, Érasme de

Coloniae Agrippinae, 1684

112. Prælati exemptorum an habeant fiscum.

urn:nbn:de:hbz:466:1-61886

Visual Library

ordinariam eſſe Epiſc.tamē inferiorem *glo.c.cum ab Eccleſ.de offic ord.Card.Clem.1.§.*
ne igitur n.4.de celeb miſſar.& ideò dignitatē habere *c.ſuper ſpecula ne clerici vel Mo-*
nachi Alcia l.non plures verſ.decani C.de ſacr.Eccleſ.l.1.& 2.ubi DD.C *de Decanis li.12.*
atque curam animarum *c.dudum 2 de præbendis.* Decani porrò in omnibus fere Eu-
ropæ Eccleſiis ij cenſentur qui præſunt Eccleſijs Canonicorum in Choro conſenſu
ſuffragijſque ferendis,uti animadvertit Hoſtienſ *c.dilecti de appellat.* atq; eximiæ do-
ctrinæ è Societate Ieſu Pater Azorius *De iuſtitia & iure par.2.c.17.li* 3 & nos quoque
ſuper hac de re quædam tradidimus *lib.2.q* 47.Itaque poſſunt Decani cenſuras exer-
cere in collegas *Innoc.d.c.cum ab Eccleſ.Card.d.§.ne igitur.*Item communicatos ob in-
iectionem manuum in ſe,invicem abſolvere *Card.d n.4.*an autem diſpenſare poſſunt,
& in quibus cauſis vide Card *Sabarell.d.n.4.&.5.*Dixi autem in principio,de conſue-
tudine,quia ſecus de iure *collect d.c.cum ab Eccleſ. & c.Arch.Covis de off.Archid.*iuriſq;
ſcripti ratio aut diſpoſitio iuriſdictiones tot ordinarias non cognoſcit *c.cum Epiſc.de*
*offor.d.in 6.*vel certe Decani cenſuras habent,quia per electionem capituli iuriſdicti-
onem acquirunt in capit.& per ſequentem confirmationem Epiſc.excommunicandi
facultatem *collect.d.c.cum ab Eccleſ.n pri.* Octava concluſio capitulum etiam certis 29
quibuſdam caſibus cenſuras exercere poteſt,*dixi ſup.l.2.q.47.*quod nō dubie proce-
dit non modo cum iuriſd.habent,ſed ſi ut poteſt maius imperium præſcripſerit *Abb.c.*
*cum contingat n.12.Apoſt.de foro compet.*Nona concluſio.Abbates & alij Prælati regu-
lares iuriſdictionum habent,& cenſuras , tuam in civilibus,quam in criminalibus 30
contra eorum Monachos *Abb c cum ab Eccleſ.n.10.§.1.n.4 de celebr.miſſarum.*qua de
relate videatur Navarrus *tract.de Regularibus.* & Compendioſe Abb jam laudatus.
Quid porro ſi Abb.negligens ſit in iuſtitiæ adminiſtratione,an recurri poterit ad or- 31
dinarium,vide ea quæ hactenus tradidimus *li.4 q.30.* & Abbatem *d n.10.*Quid item
ſi ſubditus ordinarij delictum committat in monaſterio,traditum eſt ſupra, & ſuc-
cinctim;Abb.*c.cum ab.Eccleſ.n.19.de off ord.*reſpondit Abbatem territorium non ha-
bere,& proinde ſubditum puniri ab ordinario poſſe *vide late Cardinalem Clem.paſto* 32
ralis §.ut illud num.4.&.5.de ſententia & Re judicata.

QVÆSTIO CXII.

Prælati exemptorum an habeant fiſcum.

SUMMARIUM.

1.Prælatorum appellatione qui veniant.
2.Fiſci Ethymologia.
3.Epiſcopus an habeat fiſcum.
4.Quid de Prælatis habentibus iuriſdictionem quaſi epiſcopalem.
5.Cauſæ fiſcatis quæ ſint.
6.Procuratores fiſcales quales eſſe debeant.
7.Fiſcus habet ſpeciales iudices.
8.Item Notarios.
9.Præterea Advocatos.
10.Sententia lata non interveniente conſilio advocati fiſci,non valet.

11. *An iudex teneatur, ſequi conſilium advocati Fiſci.*

12. *Conſilium ſatis eſſe petere ſequi vero non neceſſe.*

1 PRæmitto 1. prælatorum appellatione, venire non tantum Epiſcopos vel ſuperiores, ſed etiam inferiores iuriſdictionem habentes *Abb. ca. cum ab Eccleſ. n. 1. cum ſ.*
2 *poſt de off. ordin* Præmitto 2. Fiſci Etymon diverſimodè uſurpari, uti videre eſt apud Guilielm. Gudeum in annot. ad pandect. *tit. de off. quæſtoris & in l. ſed addes §. illud ff. locati And. Gail. li. p. obſervat. 20. Ambroſ. Cal. p. in ſuo dictionario* hic ſumo generice pro ærario & Galophilacio cuius dominator & arbiter eſt Primas *de quo ff. & C. de iure fiſci & l. bene à Zenone §. ſancimus C. de quad. præſcript.* utilis autem eſt hæc quæſtio, nam ab ea pendent & aliæ, ſcilicet num pecuniariæ pœnæ ſibi fiſcove ſuo, vel Eccleſiæ, aut pauperibus ſint erogandæ, præterea num ab inteſtato decedentis bona ei vel alteri ſuccedant. Deinde, an habeat bona ſecum contrahentis tacite obligata, & prope infinita alia fiſci privilegia ejuſcemodi quæſtionis.

3 Paucis, ſunt qui cenſuerunt ne quidem Epiſcopum habere fiſcum *Bald. Rub. C. de privilegijs fiſci in fine, & in authen. bona Damnatorum C. de bonis d. nn. late Angel. Auth. ut multi iudices §. ut autem Io. Andr cap. Irrefragabili §. cœterum & c. dilect. de offic. ordin. Barth. l. 1. n. 12 C. de bonis vac. lib* 10. alioquin inquit Baldus jam laudatus, iudex quis eſſet in propria cauſa dum aliquid Cameræ ſuæ, hoc eſt fiſco ſuo adjudicabit.

Verum opinio contraria receptior eſt *glo. cap quia verb præter in fin. de conceſſ preb. ubi Butr Imola & Abb. Fel. d. c. irrefragabili §. cœterum n. 11. late Card. Clem. Nolentes §. 1. quæſt. 5 de hæreticis Oldra conſ. 302. col. 2 Rota dec. 4 de teſt. in antiquis, Albert. de Roſate in dictionario verb ſi fiſcus*, & ita etiam de generali conſuetudine teſtatum reliquit Franciſcus Pavinus Rotæ auditor *poſt Concilia Oldrad. 34. verſ. circa quartum.* Longè magis id concedendum eſt, cum Epiſcopi ultra juriſdictionem ſpiritualem habent etiam gladium temporalem, uti copioſius confirmat Io. Andr. *d. c. dilect.* idipſum reſponderi poteſt in alijs prælatis quaſi Epiſcopalem juriſdictionem habentibus, per
4 rationes & Autoritates quas ante ſcripta quæſtione notavimus. Non in alijs juriſdictionem inferiorem habentibus *Fel. d. §. cœterum n. 11. de off ord.* & ideo ejuſmodi inferiores, [ut cum Angelo *d. Auth. ut multi iudicem §. ut autem concludam*] pecuriarias pœnas imburſare non poſſunt, ſed in Eccleſiæ vel pauperum uſum convertere debent, nec inteſtatò decedentium bona eis devolvuntur, neque alia fiſci privilegia ſibi queunt uſurpare. Idque niſi privilegio, conſuetudine eis aliter cautum ſit, uti hactenus ſæpe indigitavimus. Quæ omnia niſi brevitati & intra carceres huius inſtituti nos continere ſtuderemus, poſſent ex ijs quæ de Spolijs clericorũ à Navarro commentata ſunt, copioſe dilatari. Ab hoc fiſco derivarunt cauſæ fiſcales, hoc eſt rem fiſci concernentes,
5 quas qui curant, ij procuratores fiſci nuncupantur. *Franciſcus Lucanus tract de fiſco & eius privilegijs par. 1 n. 6. Veſtrius in praxi Rom. lib. 2. cap. 9. ubi & Gravatius Guillielmus le Roville de iuſtitia & iure li. 3. c. 6. n. 3. vol. occ. 1. qui refert differentiam inter procuratorẽ*

Caſa-

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Caſaris & fiſci Gaill d.obſ,20.quales & quidem ut fidi ſint expedit valde etiã reipubli-
cæ lbb.c.ſicut n.2.de accuſat.in c.ex parte de conceſſ præb. Paulus Lancelot.inſtit.Canoni-
corũ li.1.tit.de collat.§.tẽp.in glo.verb.notitiæ & dixi in ſcholijs ad conſt.Conc. later.ſcho-
lio 55.ii enim tãnquã ardeliones,velut inquit Adriã. JuniusCent.2.adag.4.ſicut eybitæ- 6
tiei canes,aut Coricæi omnia adorant,ſcrutãtur,inveſtigant,trãquillitatemq; publicã
Irenaobarũ Curioſo modo ſervãt & delicta principibus referunt l.munerum ff.de mu-
nerib.& honor l.curioſi C.de Curioſis & ſtatutionarijs lib. 12. dumque morum refor-
mationi invigilant,fiſcum etiam ipſum adaugent l.in hæredem ff.de calum.l.pap.§.me-
miniſſe ff.de inoff.teſtament.Franc.Lucanus de nu.6.& iure quodam regio locuplerant.
Bald.li.1.C.de hæred.vel act.vendita Matheus de Afflictis de jure prothim.§. 4.num. 23.
in fin.& §.5.n.11.Quo in munere ut ij ſeſe magis ſtrenuos præbeant,deputati fuerunt
à reſcripto jure ad hujuſcemodi cauſas iudices etiã ſpeciales C.ubi cauſæ fiſcales l.1.&
2.&l.1.C.de juriſdict.om.iud Franc Lucanus ubi ſupra nu.86.præterea actuarii ſine no- 7
tarij ſpecialiter ſunt deſignati,qui acta ſcribant ſub pœna etiã nullitatis, ſi alius quiſ- 8
piam eis manum adhibeat l Fraudem §.quoties ff.de iure fiſci Fran.Lucan d.loco n.87.

Denique Advocati etiam fiſci tit. C.de Advocatis fiſci quorum induſtria Concilio 9
& tuitione Fiſcales cauſæ ad optatũ finem perducãtur,quod ut eò cõmodius eveniat,
nemo eſt alius qui cauſis Fiſcalibus auxiliatricem, patrocinantemque manum poſſit
admovere,Octav Veſtrius in praxi Rom. lib.2. cap. 8. & 9. ijque licet in Fiſcalibus
cauſis judicandi authoritatem non habeant Veſtrius d.c.8.n 2 voti tamen, conſiliiq; 10
ſui interponendi habent facultatem,Feſtrius d.n. 2 & proindè ſẽtentia non interve-
niente Conſilio fiſci,aut ſine eo,vel eo abſente lata,nullitati ſubiacere cenſetur, nec
facere tranſitum in rem judicatã li.1 ubi glo. C.de ſent.adverſus fiſcum latis l 10.tex l.ſi
fiſcus ff.de iure fiſci gio.& DD l.velamento de poſtulãdo. Martinus Laudenſis tract.de fiſ-
co q.39 & 46 l.ſui C.de Advocato fiſci.Sed an iudex teneatur in judicando ſequi con- 11
ſilium advocati fiſci,videtur quod ſic : videmus enim eũ judicandi munere fungi,
dum intereſſe poteſt una cum actuario examini teſtium,uti tradit Tiraquellus Am-
broſinus,de modo form.proceſſ.informat.li.1.ca.2.n.16.follẽ in pract.Crimi.in pr.n.
30.39.licet in hoc tamen non aſſentitur Bermondus Chovenonius De publicis con-
cubinarijs §.cum proceſſu n.4.fol.24. Deinde fruſtraneum erit Advocati fiſci conſiliũ
ſi ad illud judex nõ obligetur,quia fruſtratorius eſt actus, qui nõ cõſequitur ſuũ finẽ
l.verbis ff de vulg.& pup.Præterea, nihil abſurdi, ſi Advocati fiſcus propria in cauſa
cẽſeatur judex,id enim iure non rarò permittitur,uti prolixè oſtẽdit Philippus Franc.
c.1,de pœnis in 6,& conſuetudine etiã introduci poteſt Gaill li.1 obſerv:18: Verum cõ-
traria ſententia benignior eſt.& rationi magis conſona Veſtrius in pract.Rom.l.2.c.
7.n.2.iudex enim tenetur tantum expectare conſilium Advocati fiſci, non verò illud 12
ſequi,juxta vulgatam uſitatamque iuris teoriam,ſatis eſſe cõſilium ſibi adſciſcere,ſe-
qui vero illud neceſſe non eſſe, cap.cum in veteri ubi Abbas de electione, & in cap.ad

Apoſtol.

Apoſtol. numer. 12. de Regularib. capit. cum olim ubi Abbas de arbitris Ioſeph. Seſe de in-
bibit. & executione privilegiata capit. 2. §. 2. numer. 23. fol. 86. Barthol. l. 1. §. ſi plures ſ.
de exerc. & Abbas cap. cum olim de arbitris. Benignius inquam eſt, & glorioſius Princi-
ſi dicamus fiſci Advocatum Conſilij quidem jus habere, ſuffragij autem, aut con-
judicandi jus non habere. Id enim niſi ita ſit, nunquam, vel quod perinde eſt, raro
l. nam ad ea ff. de legib. vincetur fiſcus ſuæ opinionis tenax, nunquam forenſem
(quod ajunt) herbam cedet, quod inglorium erit Principi, uti eleganter expreſſit
Plinius Nepos in panegyrico. Quæ tua eſt (affatur Imperatorem) gloria, ſæpius vin-
citur fiſcus, cujus mala cauſa, nunquam eſt niſi ſub principe bono, *Ioan. Pyrrhi tract.*
de Magiſtratibus Roman. par. 2. Rubr. de quæſtorijs magiſtratib. n. 1. & 5. vol. Oce. 12. f. 22.
Quæ quidem potuiſſem ſi licuiſſet cancellos egredi, quos ego ipſe mihi hac in ma-
teria circundedi, pleniore manu ex teorijs Navarri enciclopediam ſciētiarum extol-
lendi *tract. de ſpolijs clericor.* & aliis dictorum hypomnematibus dilatare ſed bre-
vitas quæ legibus eſt amica, *glo. l. 1. ff quod metus cauſa, l. ampliorem §. in refu-*
tatorijs C. de appellat. late Neviſanus in Silva nuptiali in pr. n. 16. poli-
logiæ eſt anteferenda.

PARS